

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 11 mars 1942 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om viss tillämpning i fråga om kött av älg med flera djur av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 30 januari 1942 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 52, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag,

dels föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om viss tillämpning i fråga om kött av älg med flera djur av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m.,

dels ock beslutat inhämta riksdagens yttrande över ett likaledes vid propositionen fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 11 maj 1934 (nr 141) angående förbud mot viss stämpling eller märkning av kött och köttvara.

Det förra förslaget är av följande lydelse:

»F ö r s l a g

till

förordning om viss tillämpning i fråga om kött av älg med flera djur av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Vad i lagen den 11 maj 1934 angående köttbesiktning och slakthus stadgas rörande besiktningstvång i fråga om kött av nötkreatur, får, get, svin eller häst eller vara beredd av kött av sådant djur skall, därest Kungl. Maj:t ej annorlunda förordnar, inom område, där dylikt besiktningstvång gäller, hava avseende jämväl å kött av älg, björn, vildsvin, räv eller grävling eller vara beredd av kött av dessa djur. Till kött räknas härvid icke allenast kött i vanlig bemärkelse utan även blod samt andra till människoföda an-

vändbara delar av nämnda djur. För besiktning av kött och för sådan behandling därav, som avses i 6 § 2 mom. nyssnämnda lag, skall utgå avgift enligt de grunder, som å den plats, där besiktningen eller behandlingen sker, gälla enligt av Kungl. Maj:t fastställd taxa,

- a) då fråga är om kött av älg och björn, för besiktning och behandling av kött av storboskap,
- b) då fråga är om kött av vildsvin, för besiktning och behandling av kött av svin, samt
- c) då fråga är om kött av räv och grävling, för besiktning och behandling av kött av spädgris.

2 §.

Inom område, där besiktningstvång enligt lagen angående köttbesiktning och slakthus icke gäller, må till människoföda avsett kött av björn, vildsvin, räv eller grävling eller till människoföda avsedd vara beredd av kött av sådant djur, därest Kungl. Maj:t icke annorledes förordnar, icke saluhållas, utbjudas, användas eller förvaras på sätt i 2 § nämnda lag sägs med mindre köttet i färskt tillstånd antingen vid veterinärbesiktning godkänts för försäljning inom område, där köttbesiktningstvång gäller, eller ock vid undersökning befunnits fritt från trikiner. Kött, som vid sådan undersökning befinnes fritt från trikiner, skall genom stämpling eller märkning av köttet eller dess emballage betecknas såsom godkänt.

3 §.

Bryter någon mot förbud, som i 2 § avses, straffes med böter från och med fem till och med trehundra kronor.

4 §.

Böter, som ådömas enligt denna förordning, tillfalla kronan.

5 §.

För tillämpning av denna förordning erforderliga bestämmelser meddelas av Kungl. Maj:t.

Denna förordning, varigenom upphäves förordningen den 28 juni 1941 (nr 491) om viss tillämpning i fråga om älgkött av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, träder i kraft den 1 april 1942; skolande förordningen dock icke äga tillämpning i fråga om vara, vilken före sistnämnda dag beretts av kött av björn, vildsvin, räv och grävling eller ock före den 1 september 1940 av älgkött.»

Det senare förslaget är så lydande:

»Förslag

till

**förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 11 maj 1934
(nr 141) angående förbud mot viss stämpling eller märkning av
kött och köttvara.**

Härigenom förordnas, att 1 § i förordningen den 11 maj 1934 angående förbud mot viss stämpling eller märkning av kött och köttvara skall hava följande ändrade lydelse:

1 §.

Kött av — — — äga rum.

Vad i första stycket sägs skall jämväl gälla i fråga om kött av älg, björn, vildsvin, räv eller grävling eller vara beredd av sådant kött.

Kött av björn, vildsvin, räv eller grävling eller av sådant kött beredd vara må icke under förutsättning som i första stycket avses förse med stämpel eller märke, som genom färg eller utseende i övrigt föranleder, att förväxling lätt kan äga rum med sådan stämpel eller sådant märke, som enligt av Kungl. Maj:t med stöd av bestämmelserna i förordningen om viss tillämpning i fråga om kött av älg med flera djur av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m. meddelade föreskrifter utmärker, att vara är fri från trikiner.

Med kött avses i denna förordning icke allenast kött i vanlig bemärkelse utan även blod samt andra till människoföda användbara delar.

Denna förordning träder i kraft den 1 april 1942, från och med vilken dag kungörelsen den 31 augusti 1940 (nr 797) om tillämpning i fråga om älgkött av förordningen den 11 maj 1934 (nr 141) angående förbud mot viss stämpling eller märkning av kött och köttvara skall upphöra att gälla.»

Beträffande i ämnet gällande författningsbestämmelser får utskottet hänvisa till den redogörelse, som lämnats å sid. 5—8 i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet.

I skrivelse den 6 december 1941 har *medicinalstyrelsen* hemställt, att åtgärder vidtoges för att bestämmelser snarast utfärdades därom att vad i lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus stadgas rörande köttbesiktningstvång i fråga om kött av nötkreatur, får, get, svin eller häst eller varor beredda av sådant kött inom område, där dylikt

besiktningstvång gäller, skulle ha avseende jämväl å kött av vildsvin, björn, djur av rävsläktet och grävling eller varor beredda av sådant kött. Tillika har styrelsen hemställt, att förbud samtidigt måtte utfärdas mot försäljande eller saluförande inom område utan köttbesiktningstvång eller användande vid beredning av till försäljning som människoföda inom sådant område avsedd vara av kött av svin, vildsvin, björn, djur av rävsläktet eller grävling, med mindre köttet antingen vid vederbörlig veterinärbesiktning godkänts för försäljning i område med köttbesiktningstvång eller ock vid undersökning, företagen av besiktningsveterinär å offentligt slakthus, kontrollslakteri eller köttbesiktningebyrå i område med köttbesiktningstvång, eller av stads-, läns- eller distriktsveterinär befunnits fritt från trikiner.

Efter redogörelse för innehållet i de i ärendet avgivna yttrandena har *föredraganden, statsrådet Domö*, anfört i huvudsak följande:

»Av utredningen framgår, att till följd av den minskade tillgången på köttvaror kött av djur, som tidigare icke brukat komma till användning såsom människoföda, i icke ringa utsträckning börjat tagas i anspråk härför. De djur som härvid kommit i fråga äro enligt vad medicinalstyrelsen uppgivit räv, grävling, vildsvin och björn. Då dessa djur i likhet med svin kunna vara behäftade med trikinsjukdom, föreligger risk att vid användning av kött av dem till människoföda denna sjukdom överföres till människor. Enligt gällande bestämmelser skall inom område med köttbesiktningstvång vid besiktning av svinkött detta underkastas undersökning för utrönande av förekomsten av trikiner. I anslutning härtill torde såsom medicinalstyrelsen föreslagit liknande undersökningar böra föreskrivas i fråga om kött av nysnämnda djur. Emellertid torde i stort sett samma skäl, som föranlett att ett generellt besiktningstvång införts i fråga om älgkött, jämväl gälla beträffande kött av nu ifrågavarande djur. Det synes med hänsyn härtill vara ändamålsenligt, att inom område, där köttbesiktningstvång gäller, motsvarande besiktning, som föreskrivits för älgkött, företages beträffande kött av björn, vildsvin, räv och grävling. Livsmedelskommissionen har för sin del föreslagit, att en bestämmelse om köttbesiktningstvång skall införas för Götaland och Svealand med undantag av Kopparbergs län. För närvarande anser jag mig emellertid icke beredd att tillstyrka detta förslag. Denna fråga torde tarva ytterligare utredning och överväganden, liksom medicinalstyrelsens förslag att utsträcka trikinundersökningen av svinkött till områden där köttbesiktningstvång icke gäller. Tills vidare torde man böra inskränka sig till att föreskriva att inom område, där köttbesiktningstvång icke gäller, skyldighet skall föreligga, därest Kungl. Maj:t icke annorledes förordnar, att undersöka kött av björn, vildsvin, räv och grävling rörande förekomsten av trikiner. Dylik undersökning bör kunna utföras, förutom å offentligt slakthus, kontrollslakteri och köttbesiktningebyrå, av läns-, distrikts- och stadsveterinär. För sitt arbete med dessa undersökningar torde veterinärerna böra erhålla ersättning med en krona för kropp av björn och vildsvin samt 50 öre för kropp av räv och grävling. I samband med undersökningen bör stämpling av köttet ske för utmärkande att detsamma är fritt från trikinsjukdom.

Beträffande utformningen av de nu förordade bestämmelserna anser jag lämpligt, att dessa ansluta sig till förordningen den 28 juni 1941 (nr 491) om viss tillämpning i fråga om älgkött av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus. Denna förordning torde sålunda böra omarbetas och de nya bestämmelserna om undersökning av björn, vildsvin, räv och grävling inarbetas i densamma. Erforderliga tillämpningsföreskrifter till denna nya förordning torde sedermera få utfärdas av Kungl. Maj:t. Dessa senare bestämmelser torde i huvudsak kunna ansluta sig till dem som tidigare meddelats beträffande besiktning och stämpling av älgkött.

I samband med de nu ifrågasatta åtgärderna torde — — — förordningen den 11 maj 1934 (nr 141) angående förbud mot viss stämpling eller märkning av kött och köttvara böra ändras sålunda att i denna förordning upptages en bestämmelse att vad i 1 § av förordningen stadgas jämväl skall gälla i fråga om kött av älg, björn, vildsvin, räv och grävling eller vara beredd av sådant kött. Tillika bör i förordningen intagas en föreskrift av innehåll, att kött av björn, vildsvin, räv och grävling eller av sådant kött beredd vara icke må förses med stämpel eller märke som lätt kan förväxlas med sådan stämpel eller sådant märke, som skall åsättas köttet för utmärkande att det är fritt från trikiner. I sammanhang härmed bör — — — förordningen den 31 augusti 1940 (nr 797) upphävas.»

Vad angår det vid propositionen fogade förslaget till förordning om utsträckt tillämpning av lagen angående köttbesiktning och slakthus finner utskottet i likhet med föredragande statsrådet önskvärt, att generellt besiktningstvång liksom för älgkött föreskrives rörande kött av björn, vildsvin, räv och grävling. Med hänsyn till faran för överförande av trikinsjukdom till människor synas bestämmelserna härom, såsom i propositionen föreslagits, böra kompletteras med föreskrift rörande undersökning av kött av nyssberörda djur i avseende å förekomsten av trikiner. Förslaget innebär vidare att jämväl inom område, där köttbesiktningstvång icke gäller, dylik undersökning i fråga om trikiner skall äga rum. Även sistnämnda föreskrift synes utskottet välbetänkt. Utskottet kan således förorda ifrågavarande författningsförslag till antagande av riksdagen.

Utskottet.

Mot det vid propositionen fogade förslaget till förordning om viss ändrad lydelse av förordningen angående förbud mot viss stämpling eller märkning av kött och köttvara, vilket innefattar en följd av de av utskottet i det föregående förordade bestämmelserna, har utskottet intet att erinra. Utskottet kan således tillstyrka, att förslaget lägges till grund för författning i ämnet.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

- A. att riksdagen må antaga det genom förevarande proposition framlagda förslaget till förordning om viss tillämpning i fråga om kött av älg med flera djur av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus. m. m.;

B. att riksdagen må anmäla, att vid granskning av det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 11 maj 1934 (nr 141) angående förbud mot viss stämpling eller märkning av kött och köttvara riksdagen ej funnit skäl att mot detsamma framställa någon erinran.

Stockholm den 10 mars 1942.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Tjällgren, Carl Eriksson, Granath, Gabrielsson, Alfred Andersson, Nils Olsson*, friherre *Beck-Friis* och *Gottfrid Karlsson*; samt

från andra kammaren: herrar *Andersson* i Löbbo, *Mäler, Carlström, Lundbom, Gustafson* i Dädesjö, *Pettersson* i Rosta, *Jonsson* i Fjäle och *Larsson* i Karlstad.